

(2. vrednovanje investicij proj.)(33. slajd)

1. Objasni budžetiranje kapitala !

- Postupak donošenja odluka o dugoročnim investicijama, prvenstveno u realnu imovinu poduzeća te u neto obrtni kapital koji omogućava ostvarivanje novčanih tokova od investicija u fiksnu imovinu
- Uključuje prognozu novčanih tokova projekta te ocjenu njihove financijske efikasnosti primjenom kriterija financijskog odlučivanja

(2. vrednovanje investicij proj.)(34. slajd)

2. Objasni diskontiranje !

- kriteriji financijskog odlučivanja temelje se na diskontiranju
- diskontiranje je tehnika izračunavanja sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih učinaka investicijskih projekata koja se temelji na složenom kamatnom računu
- suprotan postupak ukamaćivanju
- poznati su nam tokovi u budućnosti, ali nas zanima koliko nam to vrijedi u sadašnjosti
- primjer zadatka - 47. slajd

Primjer diskontiranja

● Izračunajte sadašnju vrijednost Vaših budućih primanja ako znate da ćete iduće godine primiti 10.000 kuna te za dvije godine još 10.000 kuna. Diskontirajte po stopi od 3%.

$$C_0 = \frac{10000}{(1+0,03)^1} + \frac{10000}{(1+0,03)^2} = 9708,74 + 9425,96 = 19134,70$$

(2. vrednovanje investicij proj.)(48. slajd)

3. Koje su metode vrednovanja investicijskih projekata ?

- Razdoblje povrata
- Diskontirano razdoblje povrata
- Neto sadašnja vrijednost
- Interna stopa profitabilnosti
- Indeks profitabilnosti

(2. vrednovanje investicij proj.)(50. slajd)

4. Što vrijedi za razdoblje povrata ?

- Za razdoblje povrata računamo kumulativne novčane tokove da vidimo u kojem trenutku pozitivni novčani tokovi koje generira projekt nadmašuju novac uložen u investiciju
- KRITERIJ: Razdoblje povrata mora biti što kraće!

(2. vrednovanje investicij proj.)(52. slajd)

5. Što objašnjava diskontirano razdoblje povrata ?

- Za diskontirano razdoblje povrata računamo diskontirane kumulativne novčane tokove da vidimo u kojem trenutku diskontirani pozitivni novčani tokovi koje generira projekt nadmašuju novac uložen u investiciju
- KRITERIJ: Diskontirano razdoblje povrata mora biti što kraće!
- formula diskontnog faktora -> 53. slajd

Diskontni faktor

$$Df_n = \frac{1}{(1 + p/100)^n}$$

p – diskontna stopa
n – godina diskontiranja

- diskontna stopa je stopa za koju smatramo da treba umanjiti vrijednost novčanih tokova i može se uzeti trošak kapitala, oportunitetni trošak ulaganja u nešto drugo i stopa inflacije

(2. vrednovanje investicij proj.)(56. slajd)

6. Riješi primjer diskontiranog razdoblja povrata !

- slika na 56. slajdu

Diskontirano razdoblje povrata p=10%

godina	Df	NT	DNT	Kumulativ DNT
0	1	-10.000	-10.000	
1	0,9091	1.000	909	-9.091
2	0,8264	2.000	1.653	-7.438
3	0,7513	3.000	2.254	-5.184
4	0,6830	4.000	2.732	-2.452
5	0,6209	5.000	3.105	653
ukupno		15.000		

● Diskontirano razdoblje povrata = broj godina prije pokrića + apsolutna vrijednost kumulativa diskontiranog novčanog toka prije pokrića/DNT u godini pokrića = $4 + 2.452/3.105 = 4,79$ godina

(2. vrednovanje investicij proj.)(56. slajd)

7. Objasni NPV !

- Izračunavamo sadašnju vrijednost čistih novčanih tokova
- Sumiramo sadašnju vrijednost čistih novčanih tokova
- Oduzimamo inicijalni trošak investicije
- KRITERIJ: NSV treba biti veća od nule kako bi projekt bio prihvatljiv. Između više projekata bira se projekt s većom NSV
- slika na 63. slajdu

Neto sadašnja vrijednost (NSV uz p = 5%)

godina	Df	NT	DNT
0	1	-10.000	-10.000
1	0,9524	1.000	952
2	0,9070	2.000	1.814
3	0,8638	3.000	2.592
4	0,8227	4.000	3.291
5	0,7835	5.000	3.918

● ukupno DNT = $952 + 1.814 + 2.592 + 3.291 + 3.918 = 12.567$

● NSV = ukupno DNT – početno ulaganje = $12.567 - 10.000 = 2.567$

(2. vrednovanje investicij proj.)(64. slajd)

8. Objasni internu stopu rentabilnosti !

- Stopa pri kojoj je neto sadašnja vrijednost jednaka nuli
- KRITERIJ: IRR treba biti veća od izabranog

kriterija (kamata, zahtijevani povrat za vlasnika, inflacija...). Između više projekata bira se projekt s većom IRR

- Odrede se diskontna stopa pri kojoj je NSV

pozitivna i diskontna stopa pri kojoj je NSV negativna

- slika je na 66. slajdu

Interna stopa rentabilnosti

godina	NT	Df 10%	NSV (10%)	Df 15%	NSV (15%)
0	-10.000	1,0000	-10.000	1,0000	-10.000
1	1.000	0,9091	909	0,8696	870
2	2.000	0,8264	1.653	0,7561	1.512
3	3.000	0,7513	2.254	0,6575	1.973
4	4.000	0,6830	2.732	0,5718	2.287
5	5.000	0,6209	3.105	0,4972	2.486
ukupno	15.000		653		-873

$$y_1 = 10\% \quad x_1 = 653$$

$$y_2 = 15\% \quad x_2 = -873$$

$$y = y_1 + \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} * (x - x_1) = 10 + \frac{15 - 10}{-873 - 653} * (0 - 653) = 12,14\%$$

(2. vrednovanje investicij proj.)(67. slajd)

9. Objasni indeks profitabilnosti (PI) !

- Indeks profitabilnosti je odnos sume diskontiranih novčanih tokova projekta i ulaganja

- KRITERIJ: Indeks profitabilnosti mora biti veći od jedan. Ako imamo više projekata, izabiremo onaj s najvišim PI.

- slika je na 71. slajdu

Indeks profitabilnosti (PI) uz p=5%

godina	Df	NT	DNT
0	1	-10.000	-10.000
1	0,9524	1.000	952
2	0,9070	2.000	1.814
3	0,8638	3.000	2.592
4	0,8227	4.000	3.291
5	0,7835	5.000	3.918
UKUPNO		15.000	12.567

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^T \frac{V_t}{(1+p)^t}}{I} = \frac{12567}{10000} = 1,26$$

(8. upravljanje obrtnim kapitalom)(298. slajd)

10. Objasni bruto obrtni kapital !

- ulaganje poduzeća u ukupnu tekuću imovinu, kratkotrajna ili tekuća imovina
- **Kratkotrajna imovina = tekuća imovina = obrtni kapital = obrtna sredstva**
- **potpuno se utroši ili proda i pretvori u novac u okviru jednog operativnog ciklusa ili jedne računovodstvene godine pa ju je potrebno ponovno nabavljati za korištenje u nastavku poslovanja**
- **mijenja svoj oblik u poslovnom procesu te se poslije završenog ciklusa ponovno pojavljuje u prvobitnom obliku**
- **pojavnici oblici kratkotrajne imovine su zalihe sirovina i materijala, potraživanja od kupaca, novac u banci**

(8. upravljanje obrtnim kapitalom)(308. slajd)

11. Objasni TOBS !

- **još se naziva permanentni, fiksni ili trajni obrtni kapital**
- **minimalna razina obrtnog kapitala, koja je poduzeću dugoročno potrebna za normalno odvijanje poslovnih aktivnosti**
- **minimalna razina sirovina, gotovih proizvoda i novčanih sredstva koju bi poduzeća trebala permanentno održavati**
- **trajno vezana kratkotrajna imovina**
- **zlatna pravila financiranja: načela likvidnosti i solventnosti**

(8. upravljanje obrtnim kapitalom)(308. slajd)

12. Objasni privremeni obrtni kapital !

- **povremeni, fluktuirajući, varijabilni obrtni kapital**
- **dio imovine koji nije uvijek vezan u poslovnom procesu, već se iznova veže i oslobađa**
- **dodatni obrtni kapital koji je potreban da se potpomognu promjenjive (prodajne) aktivnosti poduzeća**
- **privremeno vezana imovina**
- **zlatna pravila financiranja: načelo profitabilnosti**
- **financiranje iz kratkoročnih izvora**

(8. upravljanje obrtnim kapitalom)(314. slajd)

13. Objasni agresivnu strategiju upravljanja obrtnim kapitalom !

- relativno mala ulaganja u kratkotrajnu imovinu i relativno visoki iznosi kratkoročnog financiranja
- forsira profitabilnost naspram sigurnosti

(8. upravljanje obrtnim kapitalom)(316. slajd)

14. Objasni konzervativnu strategiju upravljanja obrtnim kapitalom !

- relativno velika ulaganja u kratkotrajnu imovinu i relativno mali iznosi kratkoročnog financiranja
- veća ulaganja u (neto) obrtni kapital i dulji ciklus vezivanja novca u obrtnom kapitalu
- favorizira sigurnost poslovanja
- dio povremenih potreba financira se iz kvalitetnih dugoročnih izvora; rezerva sigurnosti

(8. upravljanje obrtnim kapitalom)(311. slajd)

15. Objasni matching pristup ili umjerenu strategiju upravljanja obrtnim kapitalom !

- definira se prema zlatnim pravilima financiranja
- zlatna pravila financiranja su načela likvidnosti i solventnosti; načelo profitabilnosti

(4. dijelovi poslovnog plana)(116. slajd)

16. Koji su oblici poslovnog plana ?

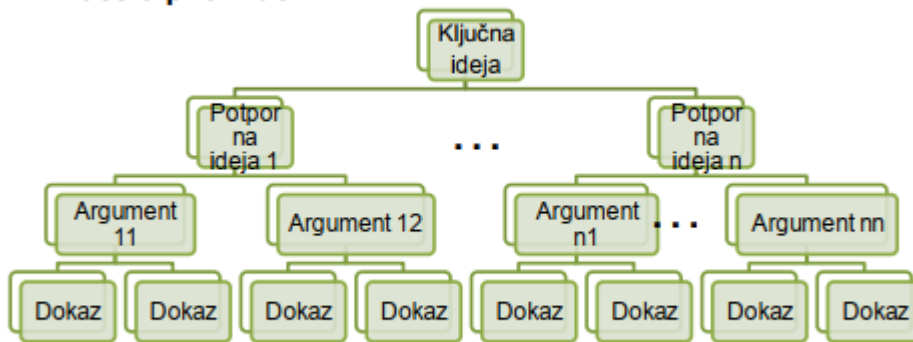
- linearni: Uobičajeni princip sastavljanja poslovnog plana s unaprijed zamišljenom linearnom strukturom
- piramidalni: Noviji princip koji kreće od glavne ideje koju onda u razradi podupire raznim potpornim idejama i argumentima

(4. dijelovi poslovnog plana)(128. slajd)

17. Objasni načelo piramide !

- počne se s ključnom točkom ("big idea")
- Trebali bismo kontrolirati što ciljna publika dobiva kao ključnu točku, a ne da im dopustimo da oni sami odluče što je u linearnom prikazu informacija naša ključna točka
- slika je na 129. slajdu

Načelo piramide

(4. dijelovi poslovnog plana)(145. slajd)

18. Objasni marketinško upravljanje projektom !

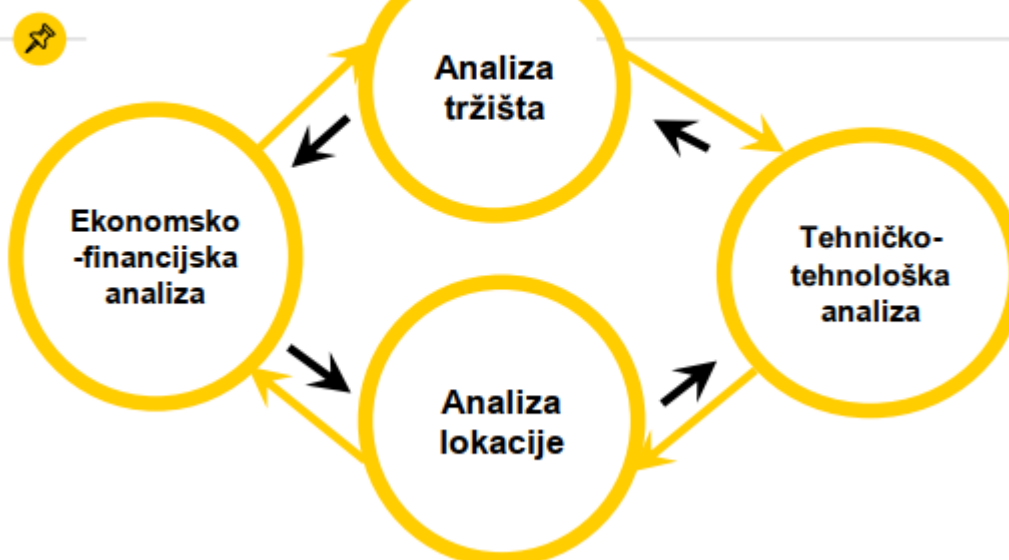
- Prepoznaje i mjeri neispunjene potrebe i želje potrošača
- utvrđuje koja ciljna tržišta projekt može najbolje uslužiti
- određuje programe usluživanja tih odabranih tržišta
- usmjerava sve subjekte u procesu planiranja investicijskog projekta na razmišljanje o potrošaču i aktivnostima projekta koje stvaraju vrijednost za potrošača

(4. dijelovi poslovnog plana)(148. slajd)

19. Objasni proces planiranja investicijskog projekta - proces s povratnom spregom !

- slika je na 148. slajdu

Proces planiranja investicijskog projekta – proces s povratnom spregom

(7. izvori financiranja, obračun kredita i RDG)(263. slajd)

20. Objasni obračun amortizacije !

- Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina postupno gube svoju vrijednost
- Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina postupno gube svoju vrijednost
- Zakon o porezu na dobit propisuje uporabu linearne metode obračuna amortizacije
- Amortizacijske stope provjeriti u Zakonu o porezu na dobit

(7. izvori financiranja, obračun kredita i RDG)(268. slajd)

21. O čemu ovisi kamata ?

- o iznosu glavnice, o vremenskom roku posudbe, o kamatnoj stopi, o vrsti obračuna kamate

(7. izvori financiranja, obračun kredita i RDG)(269. slajd)

(pitanje na prethodnom ispitu)

22. Objasni dekurzivni obračun kamata !

- Kod dekurzivnog obračuna kamate pribrajamo glavnici na kraju razdoblja ukamaćivanja
- Ako posudimo 100 novčanih jedinica uz dekurzivnu godišnju kamatnu stopu p , tada ćemo na kraju godine morati vratiti $100 + p$ novčanih jedinica.

(7. izvori financiranja, obračun kredita i RDG)(270. slajd)

23. Objasni anticipativni obračun kamata !

- Kod anticipativnog obračuna kamate oduzimamo od glavnice na početku razdoblja ukamaćivanja
- Ako smo posudili 100 novčanih jedinica uz anticipativnu godišnju kamatnu stopu q , tada ćemo na početku godine oduzeti kamate i raspolagati s iznosom $100 - q$, a na kraju godine morati vratiti 100 novčanih jedinica

(7. izvori financiranja, obračun kredita i RDG)(271. i 272. slajd)

24. Objasni jednostavni i složeni kamatni obračun !

- kod jednostavnog obračuna kamate se računaju uvijek na isti iznos glavnice te su

jednake za svako razdoblje ukamaćivanja

- Kod složenog kamatnog računa kamate

računamo ne samo na glavnici, nego i na prethodno obračunate kamate.

(9. statička ocjena projekta)(357. slajd)

25. Navedi skupine financijskih pokazatelja! Objasni svaki financijski pokazatelj!

- pokazatelj likvidnosti: mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze

- pokazatelj zaduženosti: mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora

- pokazatelj aktivnosti: mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse

- pokazatelji ekonomičnosti: mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda

- pokazatelj profitabilnosti: mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću

- pokazatelj investiranja: mjere uspješnost ulaganja u obične dionice

(9. statička ocjena projekta)(358. slajd)

26. Objasni skupine financijskih pokazatelja !

- Dobro upravljanje poslovanjem

KRITERIJ SIGURNOSTI (pokazatelji likvidnosti i zaduženosti)

KRITERIJ USPJEŠNOSTI (pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti)

- Pokazatelji aktivnosti su i pokazatelji sigurnosti i pokazatelji uspješnosti

(9. statička ocjena projekta)(372. slajd)

27. Objasni statičku ocjenu !

- Statička ocjena se radi za reprezentativnu godinu;

-> godina u kojoj poslovanje dosegne puni kapacitet koji će se ostvarivati kroz više godina i u projektu još traje otplaćivanje kredita

-> podaci za izračun statičke ocjene projekta se

nalaze u računu dobiti i gubitka, bilanci i tablicama u poslovnom planu

(9. statička ocjena projekta)(378. i 379. slajd)

28. Navedi prednosti i nedostatke statične analize !

Prednosti su:

- jednostavna, lako razumljiva
- Veći dio tih pokazatelja je i inače u upotrebi pri izradi periodičkih i godišnjih poslovnih izvješća postojećih poslovnih subjekata
- zato se može i napraviti usporedba učinaka planiranog projekta i već ostvarenih učinaka postojećih poduzeća – kao orijentacija, ali treba biti svjestan da se ipak uspoređuju planirane sa stvarnim veličinama

Nedostatci:

- Reprezentativna godina, ma koliko pažljivo bila izabrana, često nije dovoljno reprezentativna za cijeli vijek projekta jer različit vremenski raspored primitaka i izdataka u vijeku projekta teško može biti adekvatno prikazan jednom jedinom godinom
- Taj nedostatak je donekle ublažen kod projekata čiji je raspored primitaka i izdataka u različitim godinama sličan